



در هفته پژوهش و فناوری، یک دوره کلاس آموزشی و ترویجی در خصوص اهمیت دریاها و اقیانوس ها (سواد اقیانوسی) برای دانش آموزان مدرسه شاهد فیروزکوهی تهران برگزار شد.

به گزارش اقتصادسرامد، به مناسبت گرامیداشت هفته پژوهش و فناوری، پژوهشگاه با اعزام کارشناسان خود به مدرسه شاهد فیروزکوهی منطقه ۱۱ تهران یک دوره کلاس آموزشی و ترویجی در خصوص اهمیت پژوهش و شناخت دریاها و اقیانوس ها و لزوم حفاظت از آن را برای دانش آموزان برگزار نمود. در این دوره آموزشی که در هفته پژوهش و فناوری و در محل مدرسه توسط کارشناسان پژوهشگاه ارایه گردید، ضمن نمایش فیلم های کوتاه از علوم زیستی و زمین شناسی دریا و همچنین نمایش نمونه های دریایی و آزمایشگاهی دانش پایه اقیانوس شناسی و همچنین اهمیت و حفاظت دریاها برای دانش آموزان تشریح گردید.

گفتنی است در این دوره آموزشی کتابچه هایی نیز از اطلس ابرها و مخاطرات دریایی (مشدار سونامی) که در سطح مدارس تهیه شده است به منظور تشویق و ترویج علوم دریایی و اقیانوسی، بین دانش آموزان توزیع گردید. با توجه به اینکه یکسی از موفله های توسعه دریامحور افزایش آگاهی جامعه نسبت به محیط زیست دریا و اهمیت راهبردی و اقتصادی دریاها و اقیانوس ها در راستای توسعه کشورها می باشد و لازمه این امر در درجه اول افزایش سواد اقیانوسی جامعه و علی الخصوص درمقاطع تحصیلی پایه است، ترویج علوم دریایی و ارتقا سواد اقیانوسی در دستور کار فعالیت های ترویجی پژوهشگاه قرار گرفته است.

حفاظت از آبیان نیازمند مشارکت دریابانی است



مدیرکل شیلات هرمزگان گفت: برای تأمین امنیت آبزیان و حفاظت از آنها، نیازمند مشارکت جدی دریابانی هستیم.

به گزارش اقتصاد سرآمد، مسعود بارانی در دیدار با فرمانده دریابانی شهرستان بندرعباس اظهار کرد: صید و صیادی محوری مهم برای توسعه همه جانبه، اشتغال زایی و پایداری اشتغال در استان هرمزگان است. وی افزود: بدون شک حضور دریابانی یکی از ارکان مهم تأمین امنیت دریانوردی جامعه صیادی است. مدیرکل شیلات هرمزگان با بیان اینکه استان هرمزگان با برخورداری از بیشترین مرز ساحلی و دسترسی به آبهای بیسن المللی پیوند نزدیک تری با مرزبانی دارد، خاطر نشان کرد: بدون شک تعاملات دریابانی هرمزگان با جامعه صیادی استان و همچنین اداره کل شیلات می تواند نقش مهمی در کاهش مشکلات جامعه صیادی استان داشته باشد.

در ادامه فرمانده دریابانی بندرعباس به تعامل سازنده بین دریابانی و اداره کل شیلات اشاره کرد و گفت: بدون شک تعاملات و ارتباطات سازنده موجب افزایش برخورد با صید غیر مجاز در راستای حفظ ذخایر و پایداری شغل ساحل نشینان و مرزبانان خواهد بود.

سرهنگ اسلام توحد پوری جلویی از صید بی رویه و غیر مجاز منابع آبیزی را ماموریت مشترک دریابانی و شیلات استان خواند و گفت: در حوزه مبارزه با آلودگی دریانیز، دیگر سازمان ها و نهاد های مرتبط باید همکاری لازم را با یکدیگر داشته باشند.

گروه توسعه دریا - بهروز آقایی - در عصر حاضر،

بهربرداری هدفمند از منابع طبیعی، به ویژه منابع دریایی و مواهب حاصل از قرار گرفتن در مجاورت نوار ساحلی به رکن اساسی توسعه اقتصادی کشورها تبدیل شده است. قرار گرفتن در سواحل دریاها و دسترسی به شاهراه های حیاتی تجارت جهانی با امکان قابلیت ارایسه خدمات مرتبط با این بخش و از همه مهتمتر ایجاد جذابیت برای سرمایه گذاری بخش خصوصی از منابع اصلی و استراتژیک برای رشد اقتصادی محسوب می شوند. اقتصاد دریاپایه که شامل بخش هایی همچون کشتیرانی، حمل ونقل بین المللی دریایی، صنعت شیلات و آبی زوری، استخراج منابع انرژی و انرژی های تجدیدپذیر، گردشگری دریایی، ورزش های آبی ساحلی و بنادر بوده، که این ظرفیت های بی بدیل برای افزایش تولید ناخالص داخلی و تقویت جایگاه کشورها در نظام اقتصاد جهانی محسوب می شود.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، بهروز آقایی، مدیرکل سابق بنادر و دریانوردی استان خوزستان و استان سیستان و بلوچستان در مطلبی اختصاصی برای اقتصاد سرآمد، نوشته است: ایران، با بیش از ۵۸۰۰ کیلومتر خطوط ساحلی در جنوب و شمال کشور و برخورداری از موقعیت استراتژیک در خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر، دارای فرصت های منحصر به فردی در این حوزه هاست. اما نکته قابل تأمل اینکه در استفاده از مزیت ها، قابلیت ها و فرصت ها سهم بسیار اندکی از جمعیت، صنایع و خدمات دریایی کشور در تولید ناخالص ملی و عدم تمرکز صنایع در سواحل از شاخصه های عدم بهره مندی و عملکرد ناموفق در بهره گیری از مواهب دریا بوده، لذا دستیابی به این فرصت ها نیازمند رویکردی جامع و سیاست گذاری مدونی است که باید با توسعه زیر ساخت ها و بهره وری در استفاده از منابع و حفظ محیط زیست را همزمان مدنظر قرار دهد. در این راستا، مولدسازی سواحل، به معنای بهره گیری هوشمندانه و پایدار از منابع ساحلی و دریایی، می تواند به عنوان راهبردی کلیدی در تبدیل این ظرفیت ها به پیشران اصلی در رشد اقتصادی ایفای نقش نماید.

نکته دارای اهمیت آن است که مولدسازی سواحل مستلزم اقداماتی نظیر آمایش سرزمینی با هدف شناسایی ظرفیت های مناطق ساحلی و جانمایی دقیق برای انجام اقدامات توسعه ای، تدوین قوانین و ایجاد تسهیلات متناسب با پتانسیل های هر منطقه برای جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی است. تدوین طرح جامع توسعه دریامحور با ترتیبی که بیان گردید به گونه ای که بر پهنه بندی دقیق دریا، کرانه و پس کرانه مبتنی بر ایجاد زیرساخت های فیزیکی و غیر فیزیکی اصلی، می تواند بهره برداری بهینه از منابع دریایی و پرورش و توانمندی نیروی انسانی متخصص را به همراه داشته باشد.

آمایش سرزمینی سواحل و جزایر زیربنای توسعه پایدار

آمایش سرزمینی سواحل و جزایر با هدف شناسایی فرصت ها و جانمایی دقیق برای انجام فعالیت های توسعه ای، که به صورت مستقیم با مدیریت هوشمندانه فضا های دریایی و ساحلی گره خورده، اساس توسعه پایدار اقتصاد دریاپایه را تشکیل می دهد. این فرایند با تحلیل جامع عواملی نظیر عمق آب، تناسب بستر دریا، مسیرهای کشتیرانی بین المللی و شرایط زیست محیطی، صنایع و جمعیت پسرکرانه و مسیرهای دسترسی امکان مکان یابی بهینه برای تأسیس زیرساخت های دریایی و بندری، فعالیت های صنعتی، تجاری و توسعه مناطق گردشگری را فراهم می آورد. جانمایی دقیق، نه تنها بهره وری اقتصادی را ارتقا می دهد بلکه موجب حفظ تعادل حساس بین توسعه، رقابت پذیری و حفاظت از محیط زیست و برگشت سرمایه و افزایش بهره وری و ارتقای شاخص های اقتصادی از محل اجرای پروژه های سرمایه ای و سرمایه گذاری را در پی خواهد داشت. مطالعات میدانی حاکی از این است که انتخاب نادرست مکان ها در بهره گیری از سواحل ضمن فرصت سوزی موقعیت های جغرافیایی موجب اتلاف منابع برای عقبگرد به مسیر درست با هزینه هنگفت و شاید هم غیر قابل جبران را ایجاد کند.

کشورهای موفق در حوزه اقتصاد دریایی با پهنه بندی هوشمندانه و طراحی استراتژیک پس کرانه های بنادر، توانسته اند از موقعیت جغرافیایی خود بهره برداری نموده و این فرصت ها را به قطب های اقتصادی و تجاری بین المللی تبدیل کنند. تدوین راهبردهای یکپارچه جامع با هم پوشانی فرصت ها، محیط زیست و اقتصاد منطقه ای، ایران را قادر می سازد تا از ظرفیت های ارزشمند سواحل خود در خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر، در جهت ارتقای جایگاه خود در اقتصاد جهانی بهره برداری کند.

تدوین قوانین تسهیل گر و تشویقات، محرک توسعه متوازن

بعد از شناسایی فرصت ها و جانمایی مکان ها برای فعالیت های توسعه ای مبتنی بر خروجی های آمایش سرزمینی و با رویکرد مدیریت یکپارچه ساحلی، تدوین قوانین جامع و ارائه تسهیلات متناسب با ویژگی ها و ظرفیت های منحصر به فرد



هر منطقه ساحلی، یکی از ارکان اصلی در تسریع جذب سرمایه گذاری و تحقق توسعه پایدار در اقتصاد دریاپایه است. در این راستا، ایجاد مناطق آزاد یا مناطق ویژه اقتصادی با هدف تسهیل قوانین سرزمین اصلی، ارائه مشوق های مالیاتی، تسهیل فرآیندهای اداری و فراهم سازی زیرساخت های پیشرفته، بستری قدرتمند برای جذب تجار، خطوط کشتیرانی، انتقال صنایع سنگین و سرمایه گذاران داخلی و خارجی خواهد شد. این سیاست ها، در بسیاری از کشورهای پیشرفته، به عنوان الگوی موفق در مدیریت منابع ساحلی و دریایی، به طور مؤثری در حال اجرا و باعث توسعه آن مناطق گردید. موفقیت

کشورهای مختلف در این حوزه نشان می دهد که سیاست های حمایتی یکپارچه می تواند تحول عظیمی در توسعه متوازن مناطق ساحلی کشور ایجاد کرد، مشروط به حذف رقابت دولت با بخش های خصوصی با در نظر گرفتن طراحی و اجرای راهبرد نیازهای منطقه ای و جهانی مدون شود.

کشور دریایی ایران با برخورداری از سواحل گسترده با کاربری های متنوع و پتانسیل های اقتصادی در صورت سیاست گذاری قوانین یکپارچه و تقسیم کار ملی در مدیریت امور سواحل و دریاها قابلیت شکوفایی و توسعه متوازن در این بخش را دارا بوده به نحوی که بر نامه جامع باید بر اساس مطالعات دقیق برگرفته از آمایش سرزمینی و شناخت سازمان ها و ارگان های مرتبط باشد. مطمئعا اتخاذ چنین رویکردی می تواند زمینه ساز تحولی بنیادین در توسعه متوازن سواحل، جزایر و مناطق دریایی با قابلیت رقابت پذیری در مولدسازی شود.

ایجاد زیرساخت های اصلی، پیش نیاز توسعه تجاری و صنعتی

مطالعات و آمارهای اخیر حاکی از آن است که موقعیت بین المللی سواحل، بنادر و جزایر ایران دریایی بواسطه عدم اتخاذ رویکرد راهبردی همسان سازی، تکمیل و توسعه زیرساخت های فیزیکی و غیر فیزیکی متناسب با شبکه تجارت جهانی باعث از دست رفتن جایگاه کریدورهای لجستیکی و خدماتی کشور در مقابل کریدورهای جدیدالاحداث از خلیج فارس، دریای عمان، دریای سرخ و کشورهای شمال ایران گردیده بطوری که با توسعه و تکمیل پروژه های طراحی شده در شبکه لجستیک بین المللی مطمئنا در آتی کریدورهای کشور در مقایسه با کریدورهای ایجاد شده کشورهای منطقه و آسیایی، غیر رقابتی و چسبندگی آنها در شبکه جهانی کمربند تر خواهد شد. برای مواجهه و رفع این چالش ها، تدوین سیاست های جامع و یکپارچه برای بازتعریف نقش بنادر و سواحل ایران در زنجیره تأمین بین المللی بر مبنای همسانسازی و تقویت زیرساخت های فیزیکی و غیر فیزیکی، مدرن سازی تجهیزات و فرآیندها، توسعه شبکه های لجستیکی پس کرانه، با اولویت جذب مشارکت های منطقه ای و بین المللی امری اجتناب ناپذیر است.

افزایش سهم کشور در حمل و نقل دریایی و ترانزیت کالا به طور مستقیم با توسعه زیرساخت های جاده ای، ریلی و چندوجهی با اتصال به بنادر و کریدورها بوده، لذا سواحل و جزایر به عنوان شریان های حیاتی اقتصاد دریاپایه، نقش کلیدی و پیشران در اتصال به شبکه تجارت جهانی و زنجیره تأمین داشته بطوریکه ترانزیت سریع، کم هزینه و خدمات بهینه از طریق بنادر و کریدورهای داخلی با اتصال و همخوان نمودن به کریدورهای بین المللی می تواند اقتصادی پویا و باافعل نمودن تمام ظرفیت های سواحل را در تجارت دریایی موجب گردد. طبق گزارش های UNCTAD (۲۰۲۳)، کشورهای پیشرفته به ویژه در منطقه آسیا، با سرمایه گذاری های کلان در زیرساخت های دریایی، ترانزیت کالا و اتصال مؤثر به بازارهای جهانی، رشد اقتصادی خود را شتاب داده بطوری که در آینده رقابت با این مسیرها بدون در نظر گرفتن سرعت، هزینه و کیفیت غیر ممکن خواهد بود.

امروزه یکسی از چالش های اصلی برای کشورهای در حال توسعه از جمله ایران دریایی، عدم همسان سازی و بهبود فرآیندهای غیر فیزیکی بوده که از طریق اصلاح سیستم ها و فرآیندهای منطبق بر سامانه های شبکه تجارت جهانی ایجاد خواهد شد. بعنوان نمونه مطالعات IMO در سال ۲۰۲۲ طولانی بودن فرایندهای تریخیص کالا و هزینه های غیر رقابتی را موجب عدم جذب کالا، سرمایه گذاری های خارجی و در نهایت کاهش بهره وری، ترافیک بنادر و کاهش توان رقابتی با از دست رفتن جایگاه کشور در برابر رقبای منطقه ای عنوان نمود. به این ترتیب، مولدسازی سواحل از طریق ارتقاء زیرساخت ها و حمل و نقل، صادرات، واردات و ترانزیت کالا، می تواند به عنوان یک راهکار استراتژیک برای توسعه اقتصاد دریاپایه عمل نماید. زنجیره لجستیکی هر کشور به مثابه ستون فقرات تجارت دریایی، توانایی کشورها را در تسریع جریان کالا و مسافر و کاهش هزینه های حمل و نقل و خدمات بهینه بهبود می بخشد. بطوریکه آمارها در کشورهای موفق در زمینه تجارت دریایی نشان از اتخاذ مدل های تلفیقی برای توسعه زیرساخت ها و تسهیل جریان بار، کالا و مسافر بوده که عملا بهبود عملکرد بنادر و کاهش هزینه ها را در بر داشته است. مطمئنا توسعه به هنگام طرح های مکرر، انشمال و شمال غرب

بهروز آقایی به «روزنامه دریایی سرآمد» نوشت:

توسعه اقتصاد دریاپایه از مسیر مولدسازی سواحل و جزایر

اهمیت مولدسازی برای افزایش تولید ناخالص داخلی در اقتصاد دریامحور

خلیج فارس و دریای خزر قبل از ایجاد چسبندگی تجار و بازرگانان و صاحبان سرمایه به بنادر رقیب این امکان را فراهم می کند که از موقعیت ژئوپلیتیکی کشور برای تبدیل بنادر، سواحل و جزایر به هاب های تجاری و ترانزیتی در منطقه بهره مند و عملا با توسعه زیرساخت های فیزیکی و غیر فیزیکی و توسعه ناوگان های جاده ای و ریلی مدرن می تواند به طور قابل توجهی به رشد و شکوفایی اقتصاد دریاپایه کمک نمود، بطوریکه تاب آوری کشور را در برابر تهدیدهای اقتصادی و تحریم های جهانی ارتقا بخشد. احیای جایگاه کریدرهای لجستیک دریایی و زمینی ایران در منطقه و دنیا صرفا با اولویت بندی توسعه فیزیکی زیرساخت های اساسی و لحاظ مدل های اقتصادی برپایه شاخص های هزینه-زمان و خدمات بهینه قابل جبران خواهد نمود.

تسهیل سرمایه گذاری اقتصاد دریامحور گامی برای رقابت پذیری

توسعه سرمایه گذاری داخلی و خارجی با ایجاد زیرساخت های مناسب، یکی از ارکان اساسی برای تحقق توسعه پایدار اقتصاد دریامحور است. اما علی رغم ظرفیت های عظیم سواحل و بنادر ایران، چالش هایی نظیر طولانی بودن فرآیندهای اداری، عدم تدوین مدل های اقتصادی جذاب، عدم ارکان فرصت های سرمایه گذاری و ناکارآمدی مدیریتی، سرمایه گذاران را از ورود به این حوزه نه تنها ترغیب ننموده بلکه تشویق به سرمایه گذاری در بنادر منطقه ای رقیب گر دیده، بطوریکه تاب آوری ناوگان های دریایی، دسترسی به شبکه جهانی و همچنین کاهش سهم ایران را از تجارت دریایی منطقه ای و جهانی در برداشته است. برای رفع این چالش ها، ضروری است اصلاحات ساختاری در نظام مدیریتی و فرآیندهای سرمایه پذیری منطبق بر اصل شفافیت در قوانین و قطعیت در تصمیم گیری های بهنگام، همراه با ارائه مدل های اقتصادی نوین که توازن درآمد و هزینه سرمایه گذاران را تضمین نموده و بهره گیری بموقع و رقابتی را برای جذب سرمایه گذاری های کلان تدوین و اجرایی کرد. علم به روزرسانی و تکمیل زیرساخت های منتهی به سواحل و بنادر ایران دریایی توسط منابع دولتی و عدم جذب سرمایه گذار داخلی و خارجی و همچنین فقدان برنامه راهبردی یکپارچه با تقسیم کار ملی، کشور را در عقب گردی جدی در تجارت ساحلی و دریامحور مواجه کرد.

در راستای ایجاد محیط رقابتی برای جذب سرمایه گذاران و خطوط کشتیرانی و همگام نمودن در توسعه زیرساخت های بندری، لجستیکی و کریدوری توسط بخش های خصوصی صرفا با طراحی مشوق های اقتصادی هدفمند بدون تنگ نظری سازمان های دولتی امکانپذیر بوده، لذا با اتخاذ این رویکردها می توان جایگاه ایران را در تجارت دریایی منطقه ای و جهانی بازتعریف و آینده امیدوار را برای اقتصاد پویا مبتنی بر تجارت دریایا به رقم زد.

در راستای ایجاد محیط رقابتی برای جذب سرمایه گذاران و خطوط کشتیرانی و همگام نمودن در توسعه زیرساخت های بندری، لجستیکی و کریدوری توسط بخش های خصوصی صرفا با طراحی مشوق های اقتصادی هدفمند بدون تنگ نظری سازمان های دولتی امکانپذیر بوده، لذا با اتخاذ این رویکردها می توان جایگاه ایران را در تجارت دریایی منطقه ای و جهانی بازتعریف و آینده امیدوار را برای اقتصاد پویا مبتنی بر تجارت دریایا به رقم زد.

در راستای ایجاد محیط رقابتی برای جذب سرمایه گذاران و خطوط کشتیرانی و همگام نمودن در توسعه زیرساخت های بندری، لجستیکی و کریدوری توسط بخش های خصوصی صرفا با طراحی مشوق های اقتصادی هدفمند بدون تنگ نظری سازمان های دولتی امکانپذیر بوده، لذا با اتخاذ این رویکردها می توان جایگاه ایران را در تجارت دریایی منطقه ای و جهانی بازتعریف و آینده امیدوار را برای اقتصاد پویا مبتنی بر تجارت دریایا به رقم زد.

سیاست گذاری برای پرورش نیروی انسانی ماهر

توسعه و بهره وری پایدار در اقتصاد دریاپایه به طور مستقیم به تأمین نیروی انسانی ماهر مطابق کسب و کارهای حوزه دریایی، کشتیرانی و بندری بستگی دارد. با توجه به کمبود نیروی متخصص در این بخش ها همچنان یکی از چالش های اساسی کشور و حتی کسب و کارهای دریایی دنیابه شمار رفته، بطوریکه این کمبودها نه تنها توان رقابتی ایران را در سرانه بازار جهانی کار و اشتغال کاهش داده مانع حفظ توان رقابتی ناوگان لجستیکی، تجاری و مشاغل دریایی ایران در شبکه تجارت بین المللی گردیده است. یکی از راهکارهای مؤثر برای پرورش نیروی متخصص، ابتدا تدوین شرح مشاغل مرتبط با حوزه دریا و ایجاد ارتباط میان دانشگاه های دریایی و مؤسسات آموزشی کشور است.

در همین راستا، بهره برداری از ظرفیت های دانشگاه های داخلی ایران و خارجی و بازنگیری در برنامه های آموزشی مرتبط با علوم دریایی و بندری، گامی اساسی برای تقویت زنجیره کسب و کارهای اقتصاد دریاپایه است. این گام می تواند با استفاده از تجربیات موفق جهانی، نیروی انسانی متخصص و توانمندی را پرورش دهد که در آینده به عنوان سکانداران مشاغل دریایی، لجستیکی و خدمات بنادر و کشتیرانی کشور ایفای نقش نمایند. ضرورت صدور دانش کسب و کارهای دریایی، اختصاص اپراتورهای دریایی و بندری و نیروی انسانی ماهر در این حوزه به کشورهای در حال توسعه بعنوان یک سیاست راهبردی می تواند ضمن بسط و گسترش تجارت دریایی موجب دسترسی به شبکه تجارت دریایی را تقویت بطوریکه محدودیت های پذیرش کشش های ایرانی در بنادر خارجی را تسهیل و فراهم کند. برای تحقق این اهداف، تدوین مشاغل و کسب و کارهای مرتبط با حوزه اقتصاد دریاپایه با اجرای سیاست های حمایتی و مشوق های مالی برای جذب دانشجویان به رشته های مرتبط با این حوزه و تقویت همکاری های بین المللی در حوزه آموزش دریایی امری ضروری است.

پیوند منطقه ای و جهانی منطق بر طرح های دریامحور

اقتصاد دریاپایه به عنوان یکی از ارکان اصلی توسعه پایدار، فرصت های منحصر بفردی برای گسترش همکاری های تجاری و سرمایه گذاری در حوزه های مختلف با کشورهای رافراهم که این موضوع کمک شایانی در پیوندهای سیاسی

و اجتماعی را مهیا می نماید. پروژه های چندملیتی از قبیل «یک کمر بند، یک راه»، «کریدور راه توسعه»، «کریدور میانی»، «کریدور زنگرور»، «کریدور ترانس خزر» نمونه های بارزی از این پیوند جهانی در حوزه پیوندهای لجستیکی و دریایی است که به افزایش کارایی و رقابت پذیری در تجارت دریایی این کشورها منجر گردید. ایران دریایی با موقعیت جغرافیایی استراتژیک خود و دسترسی به آب های آزاد، پتانسیل بالایی برای ایفای نقش پیوند جهانی و منطقه ای و توسعه روابط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی با کشورهای صاحب دریاها و محصور در خشکی را داشته، همانگونه که تجربه موفق بندر چابهار در توافقنامه ایران، هند و افغانستان و ایفای عملکرد مطلوب در چارچوب توافقنامه مذکور موجب مولد سازی کریدور دریایی و زمینی این سه کشور و غالب نمودن پیوند اقتصادی بر تحریم های اعمال شده جهانی گردید.

مولدسازی سواحل، در اصل توسعه بازارهای محلی، منطقه ای و جهانی را در بر داشته که نقشی محوری در شکوفایی اقتصاد دریاپایه کشورهای ابقا می کند. ظرفیت های گسترده سواحل ایران دریایی، از منابع غنی دریایی تا موقعیت استراتژیک بنادر، زمینه ساز ایجاد و گسترش بازارهای تخصصی در حوزه های شیلاتی، گردشگری دریایی، حمل ونقل بین المللی، و صنایع ساحلی و فراساحلی بوده، بطوریکه این فرایند نه تنها به جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی کمک می کند، بلکه زمینه ساز افزایش صادرات، رشد اقتصادی پایدار و تقویت جایگاه ایران در زنجیره تأمین جهانی می شود. در حالت کلی بغیر از موارد مطروحه در این بخش، پیوند منطقه ای و جهانی را می توان بعنوان یکی از ابزارهای اصلی در توسعه بازار هم تلفی نمود.

حکمرانی توسعه ای با حمایت از سرمایه گذاران بومی و محلی

مهیا نمودن آذهان بومیان، ساحل نشینان و ساکنین جزایر و همگام شدن آنان با توسعه یکی از فاکتورهای اصلی در پیشبرد و اجرای بهنگام طرح های توسعه ای در مناطق ساحلی بوده که صرفا از ارائه منابع توسعه و ایجاد اقتصادی پویا یا پیشرفت های جهانی است. در اکثر استان های ساحلی کشور مردم به زندگی سنتی وابسته و معمولا توسعه را عامل تخریب فرهنگ، سنت و محل آرامش دانسته که در صورت عدم شناخت از فواید توسعه عملا به سختی با فرآیندهای توسعه همگام خواهد شد. تجربه توسعه بدون در نظر گرفتن ایجاد زیرساخت های فرهنگی، اجتماعی خدماتی، آموزشی، بملمان شهری و بهداشتی کشش های محلی را پدیدل خواهد داشت همانگونه که امروز این موضوع در نقاط مختلف کشور مشهود بوده و مطالعات در مناطق توسعه یافته دنیا حاکی از این اصل است که حکمرانی محلی، اقتصاد و امنیت سه فاکتور اصلی در توسعه بوده که نقص در هر کدام پیشبرد توسعه را با هزینه های هنگفت و فرسایشی نمودن پروژه ها و تبعات کارگری مواجه خواهد نمود. در صورت رعایت سه اصل فوق علی الخصوص حکمرانی محلی با توجه به موقعیت سواحل، جزایر و بنادر کشور و ساکنین این مناطق که منبعث از تنوع فرهنگی و قومیتی و مذهبی یکسان با کشورهای همسایه و قابلیت های ویژه مراودات تجارت دریایی لذا با تشریح منافع توسعه و انجام زیرساخت های فرهنگی، اجتماعی، خدماتی، آموزشی، شهری و بهداشتی همزمان با قبل از اجرای پروژه مطمئنا ضمن ارتقای امنیت این مناطق موجب کسب و کارهای محلی و مشارکت در طرح های سرمایه گذاری رارقم زده، در همین راستا توانمندسازی بخش های خصوصی محلی و حمایت از این سرمایه گذاران در طرح های توسعه ای حوزه دریاپایه به عنوان نیاز اساسی برای رونق اقتصادی و توسعه پایدار در حمل نقل دریایی، شیلات و گردشگری ساحلی میسر و این امر می تواند موجب تسریع در فرآیندهای توسعه ای، کاهش هزینه ها و رشد بیشتر اقتصاد دریاپایه کشور گردد.

نتیجه گیری

باتوجه به مطالب فوق الاشاره مولدسازی سواحل، با در نظر گرفتن موقعیت جغرافیایی استراتژیک ایران دریایی و اهمیت آن در افزایش تولید ناخالص داخلی در حوزه اقتصاد دریامحور، لازم است سیاست گذاری یکپارچه ای همراه با تقسیم کار ملی تدوین تا کلیه ظرفیت های سازمان ها و ارگان های مرتبط در حوزه سواحل، جزایر و دریاها به طور هماهنگ به کار گرفته شوند. در این راستا، آمایش سرزمینی سواحل و جزایر بعنوان پیش نیاز اصلی هرگونه توسعه ای در این مناطق یکی از موارد توجه جدی قرار گیرد، زیرا امکان یابی نامناسب می تواند ظرفیت های آینده کشور را غیرمولد نموده و همچنین، تدوین قوانین تسهیل گر برای تمامی سواحل و جزایر، همراه با ایجاد زیرساخت های اولیه، از جمله اتصال سواحل به کریدورهای دریایی، زمینی و تسهیل سرمایه گذاری با شاخص های رقابت پذیری، بیش از هر زمان دیگری در توسعه سواحل، بنادر و جزایر ضروری است. این موضوع، همراه با پراگندگی و توزیع متناسب امکانات، از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

شایان ذکر است جهت تکمیل چرخه بهره گیری از اقتصاد دریامحور، پیوندهای منطقه ای و حکمرانی محلی باید بر اساس سیاست های یکپارچه و در چارچوب منافع ملی و مردمی تدوین، بطوری که این سیاست ها فارغ از هرگونه عوامل غالب بر اقتصاد و امنیت ملی، زمینه ای برای توسعه پایدار و بهره برداری مؤثر از ظرفیت های سواحل و دریاها فراهم آورد.